

Գ.

Ղազարի Ուղուճթալայ գիւղում:

Ձիւր, լիւր, չիւանջայ,

Իմ աղբէրս Գեանջայ,

Գեանջու դայի դաւանն ա,

Թաւալ քաշեմ ձիւանն ա,

Կայի կտալը կեցին, (Հաղած)

Ոկալ քցի ծալքին,

Ծալքը դուժնով լիքը,

Տիւռը թուխ կեօժնով լիքը

Փռւղառ փռւղառ (կարճ,

անշնորհ) մարդիկը,

Ոսկէ քեաքիւլ տղէրքը.

Փռւնջ մանիշակ աղջկէրքը:

Դ.

Ալտրիթի բաղի,

Ըխձիթի թաղի,

Ըխձիթի փուլ կիւայ

Տակուլը ճիւր կեայ:

Հ Ա Ն Ե Լ ՈՒ Կ Ն Ե Ր

Ա.

Ղազարի Ուղուճթալայ գիւղում:

Ծիծեռնակ

Սեռ սուտանայ

Բարձր տանն ա,

Մ ո Ր Ի

Ես լաղազարն եմ,

Խոտ խոտի խառնեմ,

Գիտես թէ՞ դառն եմ,

Կարմիրն խիար եմ,

Երեզակ եւ լուսին

Սար ու լար,

Էրզեան ու լար,

Երկու կաքաւ գնալ ու գալի:

Ս ա Ղ Ը

Ալալա, վալալա,

Տար խաղ արան,

Պիւր կալս արան:

Պղինձը եւ կասկարիճքը

Շրաքը չոքեց,

Ասլանը նի ըլաւ:

Մ ա Տ Ն Ե Ր

Իմ հօրանց տասը եղբ,

Տասն էլ զաշղաշ,

Մ կ Ր ա Տ Ը

Մի կով իմ հօրանք,

Մատերս կոխեմ քամակը,

Արուճ (որոճ) է՝ անուռ:

Ոստայնաճորի ոստայնաակները

Մի ձորում երկու աղուէս

Ճուներ են զնում:

Հրացան եւ գնդակ,
Կովը պառանչեց
Հորթը փախաւ:

—
Կամներ

Փէտէ կիւշ
Քարէ բրդիւշ:

—
Դրգայ

Ու կընկղիկ,
Ձալ կընկղիկ,
Քանի բռնեմ,
Տար, կընկղիկ:

—
Սծելի

Սալանը նի լլաւ,
Սնհամբարբը վեր բերեց:

—
Երկինքն ու աստղեր

Գոմշի կաշին չի ծալուիլ,
Սւազը չի համբրուիլ:

—
Գլխաւի

Վեր առնես՝ կդարտակուի,
Վեր գննես՝ կցուի:

—
Սսեղն ու թելը

Լըպըստեմ՝ ծակդ նիտամ:

—
Կաշաղակ

Խոջան եկաւ,
Գազը ետքին:

Երիւթան

Հստի չոքեմ,
Դաղստան ճիւր խմեմ:

—
Միտ

Հստիանց քէ նի թողեմ:

—
Ռետը եւ ոսնամանները
Կոթաւորը մաշոււմ է,
Ձուածեղը չի մաշոււմ:

—
Հրացան

Երկաթ է մեռել,
Փետէ գերեզման:

—
Գինի (եռացող)

Տափի տակին բուղան գոռում ա:

—
Ոջիլ

Սարից ընկնի, չի ջարդուիլ,
Հղունկներից կջարդուի:

—
Նուռը

Փստի թորոն,
Ընդջում լիբը:

—
Վիլա եւ վլինիմ

Ինքը կգնայ վազէ վազ,
Գօտիկ ունի հարիւր գազ:

—
Ռեզու

Կզնայ, կզնայ, իզ չունի,
Ռեր ունի ու հէր չունի:

ԱՐԱՊԻ ԴՈՅ

Բանեմ բռնովս մին,
Բաց թողնեմ տանովս մին.

Ա չ Բ

Ան սալայ, սխտակ սալայ,
Խաթունը միջին կնկվայ:

Ձիու ոտերի նեւք

Ըստեղից Երևան,
Մանր քրեղան:

Արեւի եողք

Էստեղ պուպուզ,
Էնդեղ պուպուզ,
Կարովը դուս:

Անկողին

Ցերեկն աղայ,
Կիշերը նեւքար:

Օ ձ Բ

Մտէ շամփուր տափի տակը:

Ոս եւ գուլպա

Կոկիկա բրդբրդառդ:

Մասուր

Ան սիրէդ, կարմիր պուլիկ:

Հաւիթ

Դուրսը արծաթ
Մէջը օսկի:

Խնոցի

Իմ հօրանց մի եղբ,
Պորտը քամակին:

Մուկը

Հողէ լուլայ,
Մտէ դիւլլայ:

Մոռ

Կանանչ հինեմ,
Կարմիր թել տամ,
Ան կտրեմ:

Սաջ ¹⁾

Եղբ չուլեմ,
Չուլն ուտեմ:

Իլիկ եւ ոս

Զուներ մուաց,
Դունջը ուռաւ:
Ջրաղացի վտռան

Մի ոտ,
Երեսուն թիւ:

Ջրաղացի քար

Երկու սար,
Կրճուճ են իրար:

Ֆանով վար

Ցետ լետ դնաս,
Առաջդ սեանայ:

Ջրաղաց

Տրտինդ կանի եաման եաման,

¹⁾ Բազ, որի վրայ սարուժը հաց են թխում:

Աշխարհ կուտի կամաց կամաց	Էն թեխը դար,
—	Մէջ տեղը անդադար:
Մրջիւնի բուն	—
Մի գոմ ունեմ մի խորում	Տրեխ
խոտ չի տանիլ:	Մի քիթ ունի, քառասուն աչք:
Հազար գլուխ ոչխար կտանի:	—
—	Չորքան
Ք.	Սմառը կպաղի, ձմեռը կբացուի:
Պարալագեազի գիւղերում:	—
Ծծում	Մորքի գտակ
Հետ ինձի կերթայ կիկայ	Ջինքը մի թիզ, մրուար խազար:
Մօր բոլին բարեւ կտայ:	—
—	Շնուն
Դուլպա	Քեզի գրիմ, կպաւ:
Առատունը ոտերս ճխտեմ մէջը:	—
—	Թոցնդիւր եւ ծուխ
Քաղաց	Կարմիր փուլը նետը կբռայ,
Քուրը կապեն տակը կկատորրի:	Սեւ կփուր դուռը:
—	—
Գեսն իւր ջրով ավերով	
Էս թեխը դար,	

Թ Ա Փ Մ Ա Ջ Ա

Արեւիկայքը ազատ ժամանակ, գլխաւորապէս տուն օր կամ երեկոյեան խմբում են և առաջարկում միմեանց լանգով վերջացած Հարց ու պատասխաններ, շատ անգամ սրամիտ բոլանդակութեամբ: Հարցերին կամ ուղղակի անպատրաստից պատասխանում են կամ Հարցը կրկնում են և Հարց առաջարկողը պատասխանում է: Պարալագեազի նոր Հայերի բարբառով կոչւում է թափմաջա ախինքն գտնելիք և դա շատ լաճախ Հեղինակում է իսկոյն, առանց նախապատրաստութեան, Հակառակ Հանելուկների, որոնք մի անգամ ընդ միշտ Հեղինակուած են:

Ե.

ձարուրի Ուլիա նորաշէն զիւղում:

— Եւր՝ ճաղի աննաթը լին բը ճան, — Հայ՝ ասիր քանն.
«Մկները պերնիդ մրմնջան, «Դայա բարադ փափսան:

— Հայ՝ ասիր Ենդիջայ, (գիւղ — Հայ՝ ասիր ջուայ, (կարաս).
Քարուրում) «Էշու պէս բըռայ:

* Ուտես մի գուգոս (բորոտ) ջիւջա: —
— Հայ՝ ասիր ետինջա.
«Ուտես շան փայա:

— Հայ՝ ասիր երթանք իւր. —
«Ուտես վարդաղետին խնտին: *Քէ՝ տանեմ մի կիստոտ խուր:

— Հայ՝ ասիր երթանք ցախի, —
«Բողկ ուտես կայնես գիւլան: — Հայ՝ ասիր երթանք ցախի,
— Հայ՝ ասիր էրդիս, «Սե կոլոնեմ, տիւ խլի փախի:
«Ուտիս հաւի միս:

Բ.

Ուգունթալայ զիւղում, ուր չէ՝ կոչում թափմաջա:

— Ասա՝ լեմ հօրանց տան եղբ. — Ասա՝ պատի տակին սուր կացին,
«Մեկ պահապան Սրուէղը (փանք «Փորիդ կտամ էս քացին:
զիւղի մօտ): — Ասա՝ ապի.

— Ասա՝ մին, երկու, չորս, — Ձին սարում կապի, յետնէն
«Թուանքդ առ՝ գնա չորս տապտապի:

— Ասա՝ մեծ գէլ, փստիկ աղուէս. — Ասա՝ ջորի,
«Մեղը ու կարադ մէջը թաղուէս: «Սե վրայ պրծնեմ, դու կորի:

— Ասա՝ տասնուհինգ. — Ասա՝ կիւթան
«Ուղը գնեմ երկաթէ լինդ: «Սե եղ ուտեմ դու թան:

— Ասա՝ մեր տան մէջը մի թո- — Ասա՝ յերինջ,
րոն (թոնդիթ) «Սե հաց ուտեմ դու քերինջ

«Թորնի մէջը մի մերոն (ծնի խոզ.) — Ասա՝ մարդ.

«Մարդը բռնեց մի չարթ (կա-
չաղակ):

—Ասա՛ մորի.

Արի գլուխս քորի:

—Ասա՛ մարագ.

«Ես սեր ուտեմ, դու կարագ:

—Ասա՛ տասը.

«Ուտեմ թանով սպասը:

—Ասա՛ քսան.

Պապը գնաց Խորասան:

—Ասա՛ իրեք.

«Երեսիդ քաշեմ սիրէզ:

—Ասա՛ խոզ.

«Ճակատիդ դնեմ ինի պոզ:

—Ասա՛ դուռը.

«Դու շլոր կեր, ես նուռը:

Ասա՛ սապուն.

«Ես քեզ դնեմ հաւարուն:

—Ասա՛ ձեռքինս դնակ ա.

«Ինչ որ ասեմ հանաք ա:

—Ասա՛ չիւթն ու կիւթան ճա-
լումն ա.

«Հարսն ու աղջիկ Ուզութան-
լումն ա:

ԱՐԱԳԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ա.

Ուզուն թալալ.

1

Աւլն ըլաւ ուռի ծառը,
Ուլ պոչովը ուռ յոլորեց.
Ուռի պէս յոլորած ուռով
Ուլ ձեռովը դիւռ յոլորեց:

2

Ծօի հուտի հիտը ծուռ:

3

Ըստեղ նօթատուռ,
Ընտեղ ձիթատուռ,
Ձալ ծտին չալ ծտանուտ:

4

Սեռն ի վեր գնամ, սերն ուտեմ,
Ցւնն ի վեր գնամ, սէրն ուտեմ:

5

Փոկակապ Ակոփ ապի,
Ինձ համար մի փոկ կապի,
Ես քէ ասեմ փոկակապ Ակոփ ապի:

6

Եզդի սալսկալ թնփն չնփիլ:

Բ.

Էրդալինն (Դարալաղեազ).

1

Էրկրթէ Էրդսկալ:

2

Ձուկը մուկը մէկ տապակ,
Ձուկը ուտեմ մուկը թալեմ: